

Motion till riksdagen

1987/88:Jo279

av Anders G Högmark (m)

om användningen av stråförkortningsmedel inom
lantbruket

Den s. k. intensitetsutredningen (Ds Jo 1987:3) föreslår att förbudet mot användning av stråförkortningsmedel skall kvarstå för användning i spannmålsodlingen med undantag för råg. Vad gäller rågodlingen föreslår utredningen att stråförkortningsmedel bör få användas under en övergångsperiod på cirka fem år.

Förbudet infördes fr. o. m. den 1 maj 1987, just under den tid då lantbrukarna normalt stod inför årets användning. Effekterna av förbudet förstärktes genom en ovanligt regnrik och svår växtodlingssäsong 1987. Resultatet för rågodlingen blev förödande. Mycket litet av den svenskladade rågen blev kvarnduglig då den förstörts före skörd genom kraftig liggrodsbildning med åtföljande mycket låg kvalitet. Även övrig spannmål drabbades.

På goda grunder kan man ifrågasätta hur väl underbyggt detta förbud är. Med den kunskap och det faktamaterial vi i dag besitter, finns enligt min mening icke tillräckliga skäl att låta förbudet gälla de närmaste åren om ej helt nya vetenskapliga fakta skulle kunna anföras för ett sådant vidare förbud.

Hösten 1987 genomförde lantbrukare från Mellansverige två spontana bojkottsaktioner mot import av råg, som efter analys visade sig vara behandlad med stråförkortningsmedel. Anledningen till aktionen var jordbrukarnas upprördhet över att beslutet om förbud mot stråförkortningsmedel innebar konkurrens mot importvara på ojämna villkor.

Enstaka jordbrukare i mitt eget hemlän, Kronobergs län, framträdde öppet och kunde på platsen visa rågodling under 1987 med och utan stråförkortningsmedel. Händelsen gav starkt genomslag i massmedia. Vederbörande kom att kallas till polisförhör för misstanke om att ha brutit mot förbudet att använda aktuella stråförkortningsmedel.

Det är mycket angeläget att de ekonomiska konsekvenserna av ett förbud mot stråförkortningsmedel utvärderas. Effekterna blir olika för 1987 och efterföljande år, beroende på olika förutsättningar för jordbrukarna vid planeringen av växtodlingen. Då förbudet infördes med kort varsel i april 1987 innebar det att jordbrukarna hade begränsade möjligheter till anpassning av gödselgivor etc.

Ett förbud mot stråförkortningsmedel får olika ekonomiska konsekvenser för olika spannmålsslslag. För att rågodlingen skall kunna behållas i landet krävs mycket kraftiga höjningar av rågpriset. En återgång till äldre, lägre avkastande rågsorter blir i ett sådant fall nödvändig.

Det finns av flera skäl all anledning att slå vakt om och på skilda sätt stimulera odlingen av råg inom landet. Tillgång på högklassig inhemsk brödsäd är ett sådant. Vidare är behovet av ökade höstsådda grödor oomtvistat. Genom kraftigt ökad odling av exempelvis höstråg på lämpliga jordar kan också kväveläckaget minskas – nog så angeläget.

På sikt är det självfallet önskvärt att genom fortsatt växtförädlingsteknik få fram sorter som kan minimera eller helt onödiggöra bruket av stråförkortningspreparat. I avvaktan på detta och att vetenskapligt underbyggda fakta skulle ge oss kunskap om faktiska problem och faror med att utnyttja stråförkortningsmedel, bör förbudet hävas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nu gällande restriktioner för användningen av stråförkortningsmedel inom lantbruket.

Stockholm den 26 januari 1988

Anders G Högmark (m)